

Natur og arkitektur

- værdier i Fredensborg Søpark

Af Verner Thomsen

Beliggenhed

Når man går en tur i Søparken, møder man ofte naboer og genboer, som udtrykker stor glæde over at bo i området, uden at man nødvendigvis kommer nærmere ind på at forklare, hvad det er man holder af.

Hvad er det lige der gør stedet så attraktivt? Ejendomsmæglere plejer at nævne tre faktorer: "Beliggenhed, beliggenhed og atter beliggenhed". Vores beliggenhed i Søparken er så fremragende, at stedet naturligvis stiller visse krav til, at man bevarer helheden i de landskabelige og arkitektoniske kvaliteter bedst muligt for eftertiden. Vores lave bebyggelse ligger beskedent og trykker sig i det kuperede terræn. Husene, der er meget gennemtænkte i mange enkeltheder, er uden prangende elementer og er bygget til mennesker, der ikke har personligt behov for at skilte med "her bor jeg". Ellers ville man nok have valgt et andet sted at bo.

Beplantningen med levende hegn danner rækker af milde og bløde overgange til de fælles parklignende græsarealer med løvfældende træer, der ligesom den nærliggende Slotspark munder ud i fredet natur. Stikvejene omgives af klippede bøgehække, som bidrager til at gøre bebyggelsen til noget særligt og dermed anderledes end et almindeligt parcelhuskvarter. De levende hegn fungerer også som attraktive tilholdssteder for områdets mange småfugle. Det er alt sammen herlighedsværdier, som har stor indflydelse på, at vi befinder os godt i Søparken.

Husene ligger beskedent og trykker sig i landskabet. "De brune tegltage er som en gendigtning af den jordflade som husene har taget i besiddelse". (Citat af arkitekt Michael Sten Johnsen),

Søparkens haver afgrænses til fælles-arealerne med levende hegn og enkelte grupper af løvfældende træer, som medvirker til trivsel for mennesker og fugle.

Arkitektur

Husene er tegnet af arkitekt Henrik Iversen i en stil, som er ret typisk for 1970-erne, og de regnes for nogle af de bedste eksempler på boliger fra den tid. De lave tage er med neutrale mokkafarvede teglsten, som falder godt ind i områdets beplantning med løvfældende træer, buske og levende hegn.

Gavltrekanternes grønne umbrifarve og de brune teglsten indgår i en nærmest akvarelagtig lethed i det omgivende landskab.

Carport og udhus forbindes med en "navlestreng" af en pergola, som i sol og måneskin kaster dekorative slagskygger ned over gavlenes hvide kalksandsten. Slagskyggernes sribede mønster bevæger sig afhængig af døgn- og årsrytme som et solur, der minder os om tidens gang. Endvidere medvirker pergolaen til indramning af udsigten til baghaven.

Pergola med dekorative slagskygger på sydvendt gavl giver indtryk af åbenhed og luft mellem hovedhus og carport.

Farver

Husets farveholdning på træværket er væsentlig for helheden, og der findes da også bestemte farvekoder, som skal anvendes, når træværket males. Koderne er udvalgt i overensstemmelse med husets arkitektoniske detaljer, og de er nødvendige for at tilgodese arkitektens oprindelige tanker om, hvordan husene bedst kan fungere i samspil med det omgivende miljø. Det er væsentligt, at gavltrekanterne males med grøn umbra, som er en naturligt fremstillet jordfarve, og at de lodrette lister males sorte, først da får huset den tiltænkte lethed, så tagkonstruktionen svæver som den skal

Husets og carportens sparsomme indslag af svenskrødt på tagremene danner en effektiv kontrast til de grønne gavltrekanter, fordi modsætningerne rødt og grønt optisk i øjet forstærkes af hinandens nærhed.

Vinduernes påbudte farvesætning er især vigtig i forhold til ikke at virke for iøjnespringende og fremmed i husrækkernes helhed.

Indgangsdørenes lodrette tremmer danner en velgørende pause i forløbet af facadens glasareal.

Udhusenes elementer adskiller sig fra hovedhusene i kraft af deres eget rytmiske forløb.

Udhusets oprindelige inddeling i gråt og sort.

Forandring og bevaring

Husenes arkitektur og deres æstetiske detaljer samt den indhegnede beplantning påvirker os mere eller mindre bevidst i vores daglige færden i området. Det er alt sammen elementer, som medvirker til fremhævelse af Søparkens identitet. Bevidstheden om bebyggelsens æstetiske kvaliteter og hensynet til disse er en betingelse for, at vort kvarter stadig vil være et attraktivt sted at bo. Måden vi vedligeholder vore huse og deres omgivelser på, er et fælles anliggende, hvor vi hver især kan yde et bidrag til en virkningsfuld helhed ikke at forveksle med streng uniformitet.

Fællesarealerne har grundejerforeningens bestyrelse det formelle ansvar for at holde vedlige, og i praksis bliver landskabet plejet ud fra professionelle, velunderbyggede holdninger og idéer i "Den Grønne Vision".

Husene og de levende hegn i skel har de enkelte grundejere naturligvis ansvaret for at holde vedlige, og her kan man støtte sig til kommunens lokalplan, og grundejerforeningen kan oplyse og inspirere beboerne gennem formidling af viden og derved medvirke til beboernes indsigt og forståelse for de kvaliteter, som bør bevares.

Husenes arkitekt, Henrik Iversen har nogle gange i de senere år besøgt sin tidligere byggeplads og gået en tur i kvarteret efter at husene og beplantningen er blevet ældre. Han karakteriserede med tilfredshed området som en lidt ældre landsby, som naturligvis har forandret sig i takt med mange forskellige menneskers liv i deres huse i mange år.

Søparkens arkitekt Henrik Iversen

Det forstås af den ældre og erfarne arkitekts udtalelse, at forandring sagtens kan gå hånd i hånd med bevaring, når begge dele bygger på kvalitet og skyldigt hensyn til saglige gennemtænkte løsninger. Derfor er det vigtigt, at væsentlige arkitektoniske, farvemæssige og beplantningsmæssige forskrifter bliver tilgodeset i henhold til kommunens lokalplan. Hensynet til Søparken som en enestående helhed, der på mange måder adskiller sig fra andre samtidige parcelhuskvarterer, er nødvendigt for at vi fortsat kan nyde stedet, og for at vi kan bevare et stykke særpræget dansk bygnings- og landskabskultur for eftertiden.